అయిందీ, అబ్బాయిగారి పెళ్లి

అప్పుడే సినిమా విడిచిపెట్టేరు. వచ్చేస్తుంటే శర్మ కనిపించాడు.

'ఏం భాయీ, చిన్నతనంలోనే పుణ్యకార్యాలకి పూనుకున్నావు—ఈ మధ్య మళ్ళీ నీ చలవవల్ల మన ఎరికని ఎక్కడైనా సంబంధాలు జతపడ్డాయా ?' అన్నాను నేను. శర్మ చురచుర చూస్తూ గబగబ నడిచివెళ్ళిపోయాడు. అబ్బో అదంతా బోలెడంత కథ!

* * * *

మా క్లాసుమేట్ సుశీల అందమైనదే, ఒప్పుకుంటాను. కాని—పద్దెనిమిదేళ్ళు పైబడినా పరికిణీ వోణీ వేసుకోడం, జడ సరిగ్గా భుజందగ్గిర అల్లిక మొదలెట్టి రెండే రెండు అల్లికలు అల్లి ఆ పాయల్ని అలా గాలికి వదిలెయ్యడం, పృథివిలో పువ్వులే కరువైనట్టు రెండు చుక్కల చుక్కల క్రోటన్సు ఆకులు ఆ తలకట్టులో గుచ్చుకోడం, చచ్చినా చెమటపట్టని చలికాలంలో సహా నడుముకి కుడిచేతి పైపున తెల్లని రుమాలుమడత నలుగురికీ కనపడే చోటున దోపుకోవడం, కంగారు పిల్లని కన్నతల్లయినా వదులుతుందేమో గాని అందులో దమ్మిడీ లేకపోయినా ఎల్లప్పుడూ హేండ్‌బ్యాగ్ ధరిస్తూ ఉండడం—సుశీల అలంకారాలని భావించవచ్చును గాని అవి వికారాలని నా నమ్మకం. ఎందుకో తెలియకుండా మాటాడితే నవ్వడం, ఎత్తెత్తి అడుగులు వెయ్యడం, ఎంతటివారినైనా ఎకసక్కెం చెయ్యడం సుశీలకు సుగుణాలుగా కనిపించవచ్చు గాని, అదొక రకం ఆడపిల్లల జబ్బు లక్షణాలుగానే భావిస్తాను. అందుకే ఆమె అందమైనదంటే ఒప్పుకుంటాను గాని ఆ అతిశయాన్ని భరించలేను. అయితే సహజ సౌందర్యంగల ఆ సుందరికి యీ లక్షణాలు వీడొక్కడూ వికా

రాలని వివరించాడు గాని ఆమె చుట్టూ అల్లంతదూరంలో గల్లంతుచేసే కందిరీగలకు అవి అలంకారాలే.

ఇదంతా ఎందుకు గాని. ఒకనాడు ఆ అమ్మాయి కొత్తపేట ఘోషాసుపత్రి సందులోంచి సైకిలు రిక్షాపై వస్తూంటే వెనకనే సైకిలుపై వస్తున్న మా కెమిస్ట్రీలెక్చరర్ నటరాజన్ పలకరించకుండా ఉండలేక పోయాడు.

'హల్లో సుశీలా, ఎక్కడ్నుంచీ, ఏమిటి కథా?'

'మేటినీకి వెళ్లొస్తున్నాను. 'హౌ టు మేరీ ఎ మిలియనీర్'. నాకు సరిగ్గా అర్థం కాలేదు.'

'సరిగ్గా, అర్థంచేసుకుంటే అదే అర్థమౌతుంది' అని అదోలా చూశాడు నటరాజన్. ఆ చూపులో 'నేనూ ఒకవిధంగా మిలియనీర్నే. నన్నే పెళ్లాడకూడదూ? ఇందులో అర్థంకానిదేముంది!' అన్న భావం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ఎదురుగా వీస్తున్న యీదురుగాలికి సుశీల ముంగురులూ, దుస్తులూ తమాషాగా ఎగురుతున్నాయి. చుట్టూ ఎవరూలేరు. నటరాజన్‌కి ఎన్నో సంగతులు చెప్పుకోవా లనిపించింది.

'ఏమిట్రా ఆ తొందరా? రిక్షా కాస్త నెమ్మదిగా పోనియ్. లిక్విడి ఫికేషన్ ఆఫ్ ఎయిర్ అర్థమయిందా సుశీలా?' అని ఆరోజు పాఠం గురించి మామూలు ప్రశ్న వేసి 'ఛస్, యిలాంటి చచ్చు ప్రశ్న వేశా నేమిటీ?' అని నిందించుకున్నాడు నటరాజన్. సుశీలకు వాయువును ఎలా ద్రవీభవనం చేస్తారో కొంత అర్థమయింది. కాని ఈ గోమాయువు ఎందుకిలా నీరయిపోతున్నాడో ఓ పట్టాన అర్థంకాలేదు.

'బాగానే బోధపడిందిసార్! మీరు ఓసారి చెబితే వెంటనే అర్థమయి పోతుంది సార్'. నటరాజన్ కొత్త గోదావరిలా పొంగిపోయాడు. ఇంక ఆలస్యంచేస్తే లాభంలేదు.

'అంతేనా ? అంతవరకేనా అర్థంచేసుకున్నది ?'

'తర్వాతపాఠం చెప్పందే ఎలా బోధపడుతుంది సార్ ?' అంది నవ్వుతూ సుశీల. ఆ అమ్మాయికి తెలియనేలేదో, తెలిసే అలా ఏడిపిస్తోందో నటరాజన్‌కి బోధపడలేదు.

'పరీక్షలు దగ్గిరకొస్తున్నాయి, బాగా చదువుతున్నావా ? క్లాస్ ఎక్స్‌పెక్ట్ చేస్తున్నావా ?'

ఇదే ఎవరిదగ్గిరో అయితే సుశీల ఎన్ని గొప్పలు చెప్పుకుని ఉండునో! కాని ఆ అడిగింది తన మెయిన్ సబ్జెక్ట్ కెమిస్ట్రీ లెక్చరర్ ఆయెను! అందులో ఛీఫ్ ఎగ్జామినరు కూడాను!

'ఎందుకు మేష్టారూ అర్థంలేని ఆశలు ? ఫిజికల్ కెమిస్ట్రీ నాకు బొత్తిగా పూర్! కంప్లీట్ చేస్తే అంతేచాలు !'

'అమ్మమ్మ, ఎంతమాటన్నావ్ ? వడ్డించేవాడు మనవాడైతే కడబంతిని కూర్చుంటేనేం ? నేనుండగా నువ్వంత నిరాశపడవలసిన అవసరంలేదు. నీకు క్లాసు వచ్చే పూచీ నాకు వదిలిపెట్టు'. సుశీల మాట్లాడకుండా తల వంచుకు కూర్చుంది. దూరంనుంచి ఎలక్ట్రిక్‌లైట్ల వెలుతురు చెట్లచాటు నుంచి అప్పుడప్పుడు కనిపిస్తోంది.

'ఇంకేముంది, మాట్లాడినట్టే లేదు! అప్పుడే వచ్చేసింది. ఈ ఆసుపత్రి కాంపౌండు గోడ యింకొంచం పొడుగ్గా కట్టించి ఉంటే ఈ మునిసిపాలిటీ వాళ్ళ సొమ్మేంపోయిందీ ?' అని విసుక్కున్నాడు నటరాజన్. సీరియస్‌గా మొహంపెట్టి అన్నాడు.

'సుశీ, నీకెలా చెప్పను, అర్థమౌతుందా ?'

'అదేమిటి మేష్టారూ, మీరు చెప్పింది ఏది అర్థమవలేదు గనక ? సబ్జెక్ట్ ఎంత డిఫికల్ట్‌గా ఉన్నా యిట్టే అరిటిపండు ఒలిచి చేతిలో పెట్టినట్టు చెప్పేశే వారుగద !'

'అది నిజమే అనుకో. పెద్దపెద్ద యిగ్లీషు పుస్తకాలు చదివి ఏదో క్లాసులో తంటాలు పడేవాడినే అనుకో. దాని సంగతి ఎందుకుగాని— ఈ మనస్సు ఉందే—దీని భావాన్ని ఒక్కనోటితోనే వ్యక్తపరచడం కష్టం. నా పెదవులు చూడు, కళ్ళుచూడు...'

'అలాగే చూస్తానుగాని ముందు కంకర్రాళ్ళకుప్ప వుంది. మీరు చూసు కోండి సైకిలు చెట్టెక్కేను!'

ఈ మాటకి రిక్షావాడుకూడా నవ్వేడు. నటరాజన్ హేండిల్‌బార్ పక్కకి తిప్పి—మంచి మాటల్లో అడ్డొచ్చిన ఆ రాళ్ళకుప్పని తనివితీరా తిట్టుకున్నాడు. సుశీల అంది.

'అవును పెదవులు ఒణుకుతున్నాయి, కళ్ళమ్మట నీరు కారుతోంది!'

'సరిగ్గా అదే.'

'ఈ పక్కది ఆడవాళ్ళ హాస్పిటలు అయిపోయింది. లేకపోతే నేనే వచ్చి మిమ్మల్ని స్వయంగా జాయిన్ చేయించి ఉందును. ఏమిటి బాధ?'

'అబ్బో, అదో పెద్దగాథ! ఈ బాధకి చికిత్స హాస్పిటల్సులో జరగదు. నీలాంటి సుందరి హాస్పిటాలిటీ కావాలి. ఇంకా నీకు అర్థం కాలేదంటే నేను నమ్మను. ఇంక నీకు చెప్పదలచుకోలేదు. నువ్వే నాకు జవాబు చెప్పుకో వలసి ఉంది.'

ఆ చతురిక చూపుల్లో యింకా ఏ భావమూ కనపడకపోవడం నటరాజన్‌కి ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

'అర్థమయింది మేష్టారూ, దీనికి జవాబు రేపు మధ్యాన్నం సైన్సు హాలులో లీజర్లీగా చెబుతాను.'

'అలాగే చెబుదువు గానిలే. ఒక్క విషయంమాత్రం జ్ఞాపకముంచుకో. బియ్యేస్సీలో ఆర్డినరీగా పాసవడంకంటే విత్‌డ్రా అవడం మంచిది. ఇది షరతూ అనీ, బేరం అనీ నువ్వు అనుకోవద్దుగాని నే చెప్పిన విషయం వప్పుకుంటేమాత్రం నీకు క్లాసు షూర్! గుడ్ నైట్'

అది చిన్నదారి. రిక్షా, సైకిలూ పేరలల్‌గా నడుస్తున్నాయి. ఆ వెనక అయిదు నిముషాలనుంచీ ఒక సైకిలు వస్తూండడం నటరాజన్ చూడలేదు గాని సుశీల చూసింది. ఏదో విజయం సాధించినట్టు 'లలలాలా లల్లా లలలా' అని పాడుకుంటూ నటరాజన్ త్వరత్వరగా సైకిలు తొక్కుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. ఎదురుగుండా 'మోడరన్ కేఫ్' దీపాలు ఒక్కసారి సైకిలురిక్షా వెనక వస్తున్న రిక్షామీద పడ్డాయి.

'ఎవరూ ? మిస్టర్ శర్మా ?'

ఇదిగో సరిగ్గా యిక్కడే మన కథానాయకుడు శర్మ ప్రవేశం. వాడు మా రూంమేటు కూడాను. ఆవాళ కొన్న సబ్బు ఆ(రోజులు తిరక్కుండా రెండంగుళాల దళసరిది రేకు ముక్కై ఊరుకుంటే ఇదంతా నీ నా భేదం లేని శర్మచేతి చలవే అని గ్రహించి నలుగురూ వాణ్ణి సాయం పట్టి పంపగా నాదగ్గర ఆరణాల అరువు డబ్బులూ, పక్కరూం పార్థసారధి పాత సైకిలూ తీసుకెళ్ళి లైటు లేని కారణంచేత కొత్తపేట ఘోసాసుపత్రి సందులోంచి కృష్ణా ఎంపోరియం వెడదామని సైకిలు తొక్కుతూంటే ఆఖరి అయిదు నిముషాల్లో అతిదగ్గిర వారినుంచి, అతి ఆశ్చర్యకరంగా అనుకొనే మాటలు అతని చెవుల్లో పడ్డాయి.

ఆ అమ్మాయి రిక్షా ఆపించింది.

'చూశారా ? ఆ మాట ఒప్పుకుంటే నాకు ఫస్టుక్లాస్ తప్పదుట, బాగుందా ?'

'అవునవును— విన్నాను.'

'మీ అవసరం ఏదైనా వస్తే తప్పకుండా సాయం చేస్తారనుకుంటాను. వస్తాను, పోనియ్యరా...'

'లక్షలు విలువజేసే లావణ్య నాతో మాటలాడింది. ఇక యీ ముష్టి ఆరణాలూ పెట్టి సబ్బు కొంటేనేం కొనకపోతేనేం ?' అని మా మిత్రుడు,

చేతిలో ఎముక తప్పలేనివాడు, నా దగ్గిర బదులుచ్చుకున్న ఆరణాలూ కాలవపక్క కబోది పకీకి దానమిచ్చి అరవై మైళ్ళ స్పీడుతో హాస్టలు చేరుకున్నాడు. అప్పుడే నేనూ క్రికెట్ మ్యాచ్ నుంచి రూంకి వచ్చేను. వాడు జరిగిందంతా చెప్పేడు. ఏమిటో దీంట్లో అదృష్టం కన్న అరిష్టమే నా కెక్కువగా కనిపించింది,

'ఈ నటరాజన్ యింతటి వాడన్న మాట, సరే. అయినా ఏదో చదువు కుందామని పొరుగూరి నుంచి యిక్కడికి వచ్చిన వాళ్ళం. మన కీ గొడ వెందుకు ? రేపొద్దుట నిన్నెవరైనా ఏమైనా అడుగుతే నాకేం తెలీదని చెప్పు. ఎలాంటి వాడైనా అతడు మన ఎగ్జామినరు. కాస్త జాగ్రత్తగా ఉండడం మంచిది, నీ మేలుకోరి చెప్పేను. అటుపైని నీ యిష్టం'

శర్మ హఠాత్తుగా ఆదర్శవాది అయిపోయాడు. మనుషు లిలా ఎందుకు మారిపోతారో తెలీదు.

'అయితే అతడు మన ఎగ్జామినరు గదా అని తోటి స్టూడెంట్‌కి అన్యాయం జరుగుతూంటే చూస్తూ ఊరుకోమంటావా? మనకేదో అన్యాయం జరుగుతుందని అబద్ధంచెప్పి లెక్చరర్ని తైరుకొట్టి మెప్పుపొందమన్నావా? స్పష్టంగా చెవులతో విన్న దాన్ని కాదనిచెప్పి ఆత్మవంచన చేసుకో మన్నావా ?'

ఇక వీడితో లాభం లేదనుకున్నాను. మనుషులు ఎవరికేనా ఏదేనా ఉపకారం చేసినప్పుడు అది నిష్కామంగా చేస్తారో ఫలాపేక్షతో చేస్తారో తెలుసుకున్నాను. ఇదే మొగ విద్యార్థి అయిఉంటే శర్మ యీ ఉపకారం చెయ్యడానికి సాహసించునో సాహసించదో నాకు తెలియదు. అందులో యీ శరణార్థిని ప్రత్యేకించి సుశీలే అయిఉండడం శర్మ ఆదర్శాన్ని మరింత బలపరచి ఉండవచ్చు.

తోటి విద్యార్థినికి యింత అన్యాయం జరగడం శర్మ భరించలేడట. ఆ అన్యాయం చేసింది ఎవరుగానీ, ఎంతటి ఉన్నత పదవిలో ఉండనీ

ఖండించి తీరుతాడుట. భగవంతుడికి భక్తులమీదే ఉంది, శర్మకి విద్యార్థినుల మీదే ఉంది, అంతటి కరుణ!

'ఇవాళ యిదయింది, రేపు మరొకటవుతుంది. ఇలా అయితే ఆడపిల్లలు కాలేజీకి వచ్చి నిర్భయంగా చదువుకోగలరా?' అని అతి సీరియస్‌గా మాట్లాడ్డం మొదలుపెట్టేడు. శీతాకాలం తెల్లవారు ఝామున రెండంగుళాల దళసరి రగ్గులు కప్పుకుని వెచ్చగా పడుకునే హాస్టలు విద్యార్థులకి ఆరు గంటలకి టిఫిన్‌కని కొట్టే కంచుగంట లేపి కూర్చోపెట్టినట్టు శర్మ ఆదర్శ వాక్యాలు కాస్త బద్ధకస్తుల చెవుల్లోకూడా బలవంతాన దూరి కూర్చున్నాయి.

ఈ కథకి ముఖ్య పాత్రలయిన సుశీలా, నటరాజన్ నిద్రపోయారో లేదో నాకు తెలీదు. హాస్టల్లో మాత్రం ఆ రాత్రి ఎవరికీ నిద్దర్లు లేవు!

'తండ్రిలేని పిల్లగదా అని యింత చొరవ తీసుకుంటాడా? ఇలా అయితే రేపొద్దున్న పరువున్న ఆడపిల్లలెవరైనా యీ పరిసరాలకొస్తారా? ఇంత దౌర్జన్యమా?'

నామటుకు నేను రూంలో పడుకుంటే బలవంతాన లేపి కూర్చోబెట్టాడు.

'ఇంతింత' అక్రమాలు జరుగుతూంటే నీకు నిశ్చితంగా నిద్రెలా పడుతూందోయ్? ఏవో అల్లిబిల్లి కథలు అల్లి పత్రికలకి పంపించడమనుకున్నావా?'

నా ఒళ్ళు మండిపోయింది.

'ఆ అమ్మాయికి జరిగింది అన్యాయం కాదని ఎవరన్నారు? ఆ అమ్మాయేం నోరులేని పసికూన కాదు. పైగా ప్రిన్సిపాలుకి వరసకి మేనగోడలాయె. మన మందరం యింతలా గింజుకుపోడం దేనికి?'

'అయితే చూస్తూ ఊర్కోమంటావన్నమాట. తీరా మీదకొస్తే ఆ రావణాసురుడు ఏం మార్చి చెబుతాడో! మరో సాక్ష్యముండడం ఎందుకేనా మంచిది కాదూ?'

'మంచిదే, ఆ అదృష్టం నీకే పట్టడం మరీ మంచిది!'

'ఒకళ్ళ కేదయినా అదృష్టం కలుగుతే మరొకళ్లు అసూయపడ్డంలో ఆశ్చర్యంలేదు'. నేను నిర్ఘాంతపోయాను. అగ్గిపెట్టి మొదలు ఆకుజోడు వరకు అరువు ఇచ్చే రూంమేటుని యీ నాటికి శర్మకి అసూయపరుడిగా కనిపించానా? ఇంతకీ శర్మకి పట్టిన అదృష్టమేమిటి గనక? ఈ ప్రశ్నకి సమాధానం పక్కనున్న కృష్ణమూర్తి చెప్పేడు.

'రేపు ప్రిన్సుపాలు నీకు కబురంపించి అసలు సంగతి తెలుసుకోవచ్చు. ఛీఫ్ ఎగ్జామినరు అని అయినా వెనుదియ్యకుండా నిజం చెప్పినందుకు సుశీల నిన్నెంతో కంగ్రాచ్యులేట్ చెయ్యొచ్చు. మాటలు మంచి ముత్యాల్లా వాడుకునే ఆ మనోహరి నీకు స్వయంగా పార్టీ యివ్వొచ్చు. అది క్రమంగా స్నేహం, స్నేహం...'

'అబ్బ! యింక చెప్పకోయ్ నా కదోలా ఉంది!' అన్నాడు శర్మ సిగ్గు అభినయిస్తూ. వరదలో ఉన్న ప్రవాహబలం లాంటిది విద్యార్థి బలం. తెల్లవారి సరికల్లా చిన్న చిన్న కాగితాలు అచ్చు వేయించారు, 'లెక్చరర్ దౌర్జన్యం' అన్న పేరుతో.

అతి కష్టంమీద తెల్లవారింది. అతి నెమ్మదిగా పది గంటలయింది. అతి బ్రహ్మాండం మీద మూడు అవర్సు గడిచి యింటర్వల్ అయింది.

నటరాజన్ శర్మ వాక్యాలతో 'మొహం చెల్లక' ఆనాడు శలవు పెట్టేడు. అయినా దేనికో మరి కాలేజీకి వచ్చాడు. అతని దాకా అచ్చు కాగితం వెళ్ళిందో లేదో గాని అందరి మొహాలమీదా అచ్చొత్తినట్టున్న భావాలు మాత్రం స్పష్టంగా చదువుకున్నాడు. అయినా అతని మొహాన్ని ఇంకా చిరునవ్వే వుండడం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. శర్మకి ఆశాభంగమే అయింది.

ఫిజిక్సులో 'వేవ్ థీరీ' చెబుతున్నారు. ఉత్తరోజుల్లోనే మాకు పాఠాలు ఎక్కువ. ఇంత సందిగ్ధసమయంలో ఏమర్థమవుతుందీ? అందులో ప్రిన్సిపాల్ నుండి కబురు వచ్చి మొదట సుశీలా, తరవాత అరగంటకి శర్మా వెళ్లేరు. వెళ్ళిన వారు ఎంతకీ రారు. ఇంకేం వింటాం పాఠాలు?

ఇందులో మరోలా జరగడానికేముంది గనక? నటరాజన్ సస్పెండ్ అవుతాడు. లేదా ఏకంగా డిస్మిస్ అవుతాడు. అతని రోజులు దగ్గిరపడి సుశీలవంటి అందరాని ఫలాన్ని ఆశించాడు శర్మలాంటి వాడి చెవిని పడ్డాడు. అతనికీ కాలేజీకీ ఋణానుబంధం సరి. ఇక మొహం ఎలా చూపిస్తాడు?

ఏమయిందో ఎవరికీ తెలీదు. శనివారం నటరాజన్ శలవు. ఆదివారం కాలేజీకే శలవు. హాస్టల్లో శర్మ ప్రభావం మాత్రం థర్మామీటరులో పాదరసంలా, నాగుపాము విషంలా చరచరా పైకెక్కి కూర్చుంది. ప్రిన్సిపాలు రూం నుంచి రాగానే మాత్రం అతన్నందరూ చుట్టుముట్టేశారు.

'—ఏముందీ, ఏం జరిగిందని అడిగేడు. జరిగిందంతా చెప్పేశాను.'

'—అంత పెద్ద ఏముందీ? నువ్వు విన్నది నాలుగు ముక్కలేగా!'

'—చెప్పాలంటే ఎంతయినా ఉంది. 'వారిజాక్షులందు...' అన్నారు. అబలా రక్షణలో అబద్ధప్రయోగం చేసినా తప్పులేదన్నారు శుక్రాచారి.'

'—వెరీగుడ్, నిన్న మన మనుకున్నదంతా చెప్పేశావా?'

'—ఆహా, అక్షరాలా.'

నిన్న వాళ్ళు అనుకున్న దేమిటో మరొక విద్యార్థిని అడిగాను. సుశీల మెప్పుకోసం — నటరాజన్ ఏదో పద్యం చదివినట్టూ, తను విన్నట్టూ శర్మ చెప్పేడుట. ప్రిన్సిపాలు రూంలో మరొక ఆడది కూడా ఎవరో ఉందిట, నటరాజన్ చెప్పినవన్నీ ఆవిడా విందిట.

ఆ మెయిల్లో పేపరు వస్తోందని తెలిసి — ఆ పేపర్లో పరీక్షా ఫలితాలు ఉన్నాయని తెలిసి — ఆ మెయిలే లేటయితే విద్యార్థుల కెంత ఆశాభంగంగా ఉంటుందో ఆ ఆదివారంనాడు అందరూ అంత బాధపడ్డారు. ఎలాగయితే నేం ఆదివారం గడిచింది. సోమవారం పొద్దున్నే మా శర్మ హాస్టలు నుంచి రూం ఖాళీచేసి వెళ్ళిపోతూంటే మాత్రం ఆశ్చర్యం పట్టలేకపోయాను. అన్ని సంగతులూ క్రమంగా అందరికీ తెలిశాయి. నేను విన్న సంగతులు, కథలా ఉండేటట్టు మధ్య మధ్య కొంత ఊహాకల్పన చేసి మీకు అంద జేస్తాను.

* * * *

అవాళ మేటినీనుంచి—దారిలో నటరాజన్ సంభాషణ జరిగినతరవాత— ఉగాది పచ్చడి లాంటి పుల్లని, తియ్యని ఆలోచనలతో సుశీల యిల్లు చేరు కుంది. దారిలో ఆమెకు నటరాజన్ సంభాషణా అదీ తలుచుకుంటే మొదట నవ్వొచ్చింది. తర్వాత జాలివేసింది. అందరు యువకుల్నీ అవలీలగా కాదనిన, కాలదన్నిన సుశీల ఎందుచేతో 'నటరాజన్ కేం తక్కువ?' అనుకో సాగింది. అదివరకు ఎన్నోసార్లు క్లాసులో చూసినా అదేమిటో ఆ రోజు— ఆ యింగ్లీషు కలరు ఉలెను పేంటు, లైట్ బ్లూ బుష్‌కోటూ — ఆ వేషమూ, ఆ వాలకమూ, ఆ చూపులూ, ఆ మాటలూ — ఏమిటో, ఆ విగ్రహం తన కళ్ళముందునుంచి కదలడం లేదు! మొట్టమొదట ఆమె కతని మీద 'నా మాట వింటే నీకు క్లాసు ష్యూరు' అన్న మాటతో కోపమే వచ్చింది. ప్రిన్సిపాల్‌తో రిపోర్టుచేస్తే ? అతని జీవితం ఏం కాను ? ఛ, అలా ఎన్నిటికీ జరగదు !

సుశీల యిల్లు చేరింది. ఆమె ఎప్పుడూ ఏ విషయమూ దాచని తల్లితో జరిగిందంతా చెప్పేసింది. 'త్వరగా పెళ్ళి చేసుకోవే నా తల్లీ !' అని ఎన్ని సార్లు మొత్తుకున్నా 'పెళ్ళీవద్దు, పెడాకులూ వద్దూ నన్నిలా బతకనియ్, చదువుకోనియ్' అని యీ సుశీలే వాళ్ళ నాన్నగారు చనిపోతూ యిచ్చిన

ఎనిమిదెకరాల భూమీ—యీనాటికి ఎకరంన్నర చేసింది. ఇక దీనికి పెళ్ళెప్పుడవుతుందో—అసలు అవుతుందో అవదో, కట్నమెంత ఎలాగ పొయ్యాలో ఆ తల్లికి బోధపడలేదు. ఇవాళ ఆమెకీ కబురు ఆశ్చర్యం కలిగించడంలో అతిశయోక్తి యేమీ లేదు.

'ఇన్నాళ్ళకి నిన్నెవడు చేసుకుంటాడే? నే చస్తే నమ్మను' అనేసింది సుశీల తల్లి సుందరమ్మ. అసలే సుశీలకి తగని అతిశయము. ఆమె ఊరుకోలేక పోయింది.

'నమ్మకపోతే మానెయ్. మరేం మునిగిపోలేదు.'

'అదికాదే, అంతట్లో కోపం తెచ్చుకుంటే ఎలా?...పోనీ అతడు నీ కూడా వచ్చి మాటాడుతున్నప్పుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? నీ మీద నమ్మకం లేకకాదు—అంత ఉద్యోగంలో ఉన్నతను కానీ కట్నం లేకుండా నీలాంటి దాన్ని చేసుకుంటాడంటే...'

'నువ్వు నమ్మకపోతే మానెయ్. నాకు రుజువు చేసుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఇంతకీ జరిగింది చెప్పేనుగాని అతన్ని నే నేం చేసుకుంటానని సిద్ధంగా కూర్చోలేదు' ఇలా అంటున్నపుడు ఆమెకు శర్మ జ్ఞాపకం వచ్చాడు గాని—తల్లిచేత ఎంతో బతిమాలించుకున్నాక తప్ప అతని పేరు సుశీల చెప్పలేదు.

అవాళ సాయంకాలమే సుందరమ్మ స్వయంగా వరసకి అన్నయ్య అయిన ప్రిన్సిపాలు నారాయణగారింటికి వెళ్ళి మాటల్లో అంది.

'ఏదో యిప్పట్లో దాని మనసు తిరుగుతుందనుకో లేదు అన్నయ్యా! ఇంతకీ మీ కాలేజీలో నీకింద పనిచేస్తున్నాడు గనుక అతని సంగతి నీకు తెలిసినంత ఎవరికీ తెలీదు. ఇంతకీ అతనివాళ్లు పెద్దవారెవరూ లేరని విన్నాను. ఇలా ముందు మోజుపడి చేసుకొని తర్వాత ఎంతలా రాసి పెట్టినవాళ్ళయినా ఉన్నారు. అతని మటుకు అతనే సిద్ధపడ్డాడని సుశీల అంటోంది. నాకేమో అంత నమ్మకంగా లేదు.'

నారాయణ ఆగమన్నట్టు చేత్తో సౌంజ్ఞచేశాడు. అతని చేతిలో అప్పటికే "లెక్చరర్ దౌర్జన్యం" అనే కాగితం ఉంది! అతడు కాస్సేపు ఆలోచించి 'రేపు పదిన్నరకి కాలేజీకి రా సుందరమ్మా, తిన్నగా నా రూంకి రా' అన్నాడు. ఆవిడ ఆశ్చర్యపోయింది.

ఆడపిల్లల రిపోర్టులు అప్పుడప్పుడు అనుభవమున్నా నారాయణ యిదివర కెప్పుడూ యింత యిరుకున పడిపోలేదు. ఒక పక్క లెక్చరరు—చిన్నవాడయినా చేసింది తప్పే. అయినా—మంచి తెలివైనవాడు. సరిగ్గా పరీక్షలముందు మానిపించేస్తే పిల్లలేమై పోవాలి? అయినా అతని ఫ్యూచరు? పోనీ ఊరుకుందామా అంటే ఇదేం రహస్యంగా జరిగిందా, అచ్చు అయి నిచ్చెనెక్కి కూర్చుంది. ఇలాంటప్పుడు తను సరిగ్గా ప్రవర్తించకపోతే యిక కళాశాలలో నీతి ఎక్కడిదీ? సుందరమ్మ వచ్చి మాటాడినప్పుడు మాత్రం అతని చిక్కులన్నీ విడిపోయినట్టే తోచింది!

ముందుగా నటరాజన్ని పిలిచి అడగ్గా అతడంతా ఒప్పుకున్నాడు. సుందరమ్మ మాత్రం 'పిల్లాడు బాగానే ఉన్నాడే!' అనుకుంది. తర్వాత శర్మని పిలిపించారు. అడగడమే తడవుగా శర్మ తన అయిదు నిమిషాలు విన్నదీ అరగంట వర్ణించి చెప్పేడు.

'ఇంతెందుకు మేష్టారూ, నేను ఆఖర్ని విన్న పద్యం తలుచుకుంటే నా కిప్పటికీ నవ్వొస్తుంది. చెబుతాను వినండి' (ఈ పద్యం శర్మ హాస్టలు భావకవి 'రంగరాట్కవి' చేత రాయించాడనీ తర్వాత అతడు మరి కలం పట్టలేదనీ గిట్టనివాళ్లు చెబుతారు!)

"నీ వదనం ఫుల్ శశి
నీ అధరం కిస్ మిసి
నీవు లేని బ్రతుకుండే
ఉస్ సుశీ! ఛస్ మసీ! పపస్ నిశీ!!!"

ప్రిన్సిపాలు పకపక నవ్వుతూండగా శర్మ వెళ్ళిపోయాడు. సుందరమ్మ ఆశ్చర్యంగా 'అతడు కవి కూడానే! ఎంతబాగా రాశాడు! ఈసారి సుశీల వద్దన్నా నేను పెళ్ళి చెయ్యక మానను!' అంది. నటరాజన్‌ని వెంటనే ప్రిన్సుపాలు పిలిపించి కోపంతో అన్నాడు.

'ఏమయ్యోయ్, యివాళనుంచి నువ్వు హోటల్ భోజనం మానెయ్యవలసి ఉంటుంది.'

'అమ్మాయ్ సుశీలా, కొన్నాళ్ళలో నీ యింటి పేరు మార్చుకోవలసి ఉంటుంది'. ఆయన కృత్రిమకోపం ఆట్టేసేపు ఉండలేదు. నిర్ఘాంతపోయిన నటరాజన్, సుశీలా ఆఖరికి విరగబడి నవ్వుకున్నారు. నటరాజన్ ఆఖరికి అన్నాడు.

'ఆ అబ్బాయి — ఎవరో శర్మట — నేను సరిగ్గా ఎరగనైనా ఎరగను. నిజంగా ఆతడు చేసిన ఉపకారం జన్మజన్మాలకీ మరిచిపోలేను! అతని ధర్మమా అని ఒక యింటి వాణ్ణయాను!'

సుశీల నవ్వింది! సుందరమ్మా ప్రిన్సిపాలూ కూడా నవ్వేరు. సుందరమ్మ అంది.

'మొత్తానికి మీ రాలుగాయి మేనగోడలికి పెళ్ళి అయిందనిపించావు అన్నయ్యా.'

'నే చేసిం దేముంది? ఆదంతా ఆ శర్మ పట్టుపట్టి చేయిస్తున్న పెళ్ళి. ఇంతకీ మీ అల్లుడ్ని కాసుకో, మరెవరికేనా ఫస్టు క్లాసు ఇస్తానని బెదిరించేడు గనక!' సుశీల నటరాజన్ని మోచేత్తో పొడిచింది. అందరూ కలిసి నవ్వుకున్నారు.